

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Bez p o c z t y:** kwartalnie 3 złr 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. **Z p o c z t ą:** kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmoni) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRENUMERATA

Na drugi kwartał 1853 GAZETY LWOWSKIEJ z DODATKAMI, od 1go kwietnia do ostatniego czerwca:

Dla Miejsceowych 3 złr. 45 kr.
Z opłatą pocztą 4 złr. 30 kr.

Kto wymaga kwitu, nadpłaca ile na stępel przypada, i nadto jeżeli kwit ma kantor franco odsyłać, dodać raczy należności tyle co wynosi opłata listu na jego odległość.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcaryja. — Włochy. — Montenegro. — Persya. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 29. marca. Dnia 30. marca 1853 wyjdzie i rozestany będzie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie oddział I., zeszyt VII. z roku 1853 dziennika rządowego, dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 19. Patent cesarski z d. 26. stycznia 1853, obowiązujący we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy pogranicze wojskowe, którym w miejsce dotychczasowych przepisów o należyłości przechowania (zapłata za przeliczenie, taksa depozytowa) w c. k. urzędach depozytowych cywilnych i wojskowych, wydano nowe postanowienia prawne.

Nr. 20. Rozporządzenie ministerium finansów z d. 27. stycznia 1853, którym postanowiono, że także w królestwie lomb. weneckiem ma miejsce sprzedaż soli dla bydła o cenach niższych.

Nr. 21. Rozporządzenie ministerium finansów z d. 30 stycznia 1853, którym obwieszczono najwyższe postanowienie względem zastosowania najwyższego patentu z d. 26. stycznia 1853 r. o należyłościach przechowania przedmiotów sądownie złożonych.

Sprawy krajowe.

Czynności

III. zwyczajnego posiedzenia

Lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej,

na dniu 8. lutego 1853 pod przewodnictwem Prezesa pana *Floryana H. Singer.*

(Udzielono Redakcyi dnia 30. marca 1853.)

(Dokończenie Ob. N. 69. G. L.)

6. Wniosek rady Izby M. Rachmiela Mises; ażeby Izba udała się z prozbą do wysokiego rządu, ażeby w interesie handlu komunikację pocztową z Rosyą w ten sposób ułatwił, by bezpośrednio przesyłanie pakietów pieniężnych do południowej Rosyi także przez pograniczny urząd pocztowy w Nowosielicy skuteczniej można.

Do uzasadnienia tego wniosku przytacza wnioskodawca następujące powody.

1. Kurs pocztowy ze Lwowa do Odessy przez Radziwiłów trwa 10—12 dni, podczas gdy przez Czerniowce i Nowosielicę trwałby tylko 5—6 dni.

2. Wschodnie cyrkuła Galicyi w okręgu 50—60 mil od Odessy oddalone, są w tem nieprzyjemnem położeniu, że swoje przesyłki pieniężne albo na dalekiej drodze przez Brody przesyłać, albo w drodze prywatnej z znacznymi kosztami skuteczniej muszą.

3. C. k. poczta przyjmuje pakiety z pieniędzmi do Bojan 1½ mili od pogranicznego miejsca Nowosielicy, a c. ros. poczta od Nowosielicy. Przeto do zupełnego połączenia potrzebaby tylko zaprowadzić kurs pocztowy od Bojan do Nowosielicy, co ze względu na wynikające ztąd korzyści nie powinno by z powodu kosztów ulegać trudnościom.

P. prezes znajduje ten wniosek tem ważniejszym, że c. k. ros. rząd według rozporządzenia wys. ministerium handlu z 30. lipca p. r. ekspedycyę towarów tranzytowych do Odessy i viceversa dozwolił.

Jeżeli to ułatwienie dotąd nie weszło w życie, to jednak słusznie się spodziewać można, że to wkrótce nastąpi a natenczas bezpośrednia komunikacja pocztowa do przesyłania kosztownych towarów tranzytowych w małej objętości mogłaby być użytą.

Wniosek p. rady Izby Misesa uchwalono.

6. Wys. gubernium krajowe przesyła reskrypt wys. ministerium handlu z 19. stycznia t. r. względem wykonywania sądów polubownych Izbowi handlowym i przemysłowym §. 5. lit. D. prowizorycznej ustawy z 18. marca 1850 powierzonego.

Ustanowienie regulaminu zdaje się wys. ministerium do uregulowania czynności tych sądów polubownych koniecznem, ponieważ sposób, w jaki Izby przy rozstrzyganiu polubownem postępować sobie będą, oprócz sprawiedliwości i słusznego rozsądku najskuteczniejszym jest środkiem, aby stan handlowy i przemysłowy nakłonić do powierzenia im spraw swoich. O ile wys. ministerium zresztą sobie zyczy, aby Izbowi sprawy polubowne często powierzane były, przecież nie uważało to za stosowne, aby regulaminy na ten cel sporządzone do potwierdzenia ministerjalnego były przedkładane, ponieważ na to ściśle uważać potrzeba, aby nie względ na wyrzeczenie władzy, ale jedynie tylko stosowność regulaminu pobudzała stan handlowy i przemysłowy do poddania spraw swoich pod rozstrzygnięcie sądów polubownych Izb.

Uznana przez wys. rząd stosowność regulaminu przez Izbę Wiedeńską dla funkcji sądów polubownych ogłoszonego, jakoteż życzenie, aby we wszystkich Izbach handlowych i przemysłowych Monarchyi w równy sposób były wykonywane, spowodowały wys. ministerium, uczynić Izby handlowe i przemysłowe na to uważnemi.

Wys. gubernium krajowe udziela egzemplarz tego regulaminu Wiedeńskiej Izby handlowej i przemysłowej z wezwaniem, dotychczasowy regulamin przedłożyć lub też donieść wys. rządowi krajowemu sposób — według którego w podobnych przypadkach dotąd postępowano, nakoniec według potrzeby nowy regulamin, z użyciem powyższego sporządzić i przedłożyć.

Reskrypt ministerjalny bierze się wiadomości.

Dodatek do porządku czynności Izby, co do wykonywania sądu polubownego z użyciem dotychczasowych doświadczeń i regulaminu Wiedeńskiej Izby handlowej nowo wypracowany i na ostatniem posiedzeniu potwierdzony, wchodzi zatem w użycie.

Stosownie do żądania wys. gubernium przedkłada się więc ten dodatek wraz z jednym egzemplarzem porządku czynności, który zawiera dotychczasowe postępowanie przy sądach polubownych.

Następnie ogłoszenie nowego regulaminu nastąpi.

7. Wniosek prezesa.

Według powyższych wiadomości upoważnił uprzyw. austr. bank narodowy niektóre kasy filialne do wydawania asygnacyi bankowych za złożeniem brzęczącej monety konwencyjnej — na taką samą w Wiedniu wypłacić się mającą monetę.

Podobne asygnacje bankowe ma także bank narodowy na niektóre place wydawać.

Prezes czyni uwagę, że podobne ustanowienie dla tutejszego placu byłoby pożądane i dla obrotu w Galicyi bardzo korzystne.

Handel zagraniczny Galicyi z Rosyą osobliwie Besarabią a jeszcze więcej z Mołdawią, gdzie austr. moneta srebrna i cesarskie i dukaty są pieniądzem handlowym utrzymuje zawsze w obiegu znaczną ilość srebrnej monety.

Objawiająca się w niektórych okresach czasu potrzeba brzęczącej monety srebrnej do zakupywania weksłów na różne place, zboża, wołów, wełny, bywa z Wiednia pokrywaną, również spływa ją w innym czasie przewyżki za manufakta w rzeczne kraje wywiezione do Wiednia.

Pominawszy to, wypłaty dla tych krajów do Lipska dzieją się za naszym pośrednictwem, co by nam zostało ułatwione, gdybyśmy z

pomocą asygnacji bankowych choćby i przez Wiedeń mogli brzęcząca monetę w Pradze otrzymać.

Koszta, pakunki i przesłanki monety srebrnej jakoteż strata czasu z tem połączona czynią droższym jej obrót, dla czego też ilości chociaż znaczne, które z Galicyi wpływają, nie mogą tak dobroczynnie działać na kurs srebra na giełdzie Wiedeńskiej.

Rzeczony niedogodności pociągają za sobą podług zdania prezydenta nie tylko uderzającą różnicę kursu srebra i złota na placu tutejszym w porównaniu z wiedeńskim, ale często także są powodem strat dla przesyłających i odbierających, jeżeli kurs zmienia się w czasie transportu.

Prezes wspomina jeszcze korzyści taniego sposobu przenoszenia wartości, od czego często zależy, czy interes zrobionym być może lub nie, i że przez wystawianie asygnacji bankowych na monetę srebrną handel ożywił i tak do podniesienia dobra narodowego znacznie przyczynić się może, nakoniec tyle pożądaną zgodność kursu tutejszego z kursem wiedeńskim koniecznie ułatwiłoby się.

Srodek wspomniany nie może podług zdania wnioskodawcy ulegać żadnym przeszkodom, ponieważ uprzywił. bank narodowy znaczne zapasy srebra posiada, a tutejsza kasa filialna tylko miernej dotacji do tej czynności potrzebuje, gdyż składanie srebrnej monety utrzyma równowagę z zachodzącą czasami potrzebą, zresztą powiększona czynność asygnowania dla banku także zysk przyniesie.

Izba handlowa i przemysłowa zechce zatem prosić bank narodowy, ażeby tutejsza kasa filialna za złożeniem brzęczącej monety srebrnej asygnacje bankowe na takąż w Wiedniu wypłacić się mającą monetę wydawała, i przeciwnie wystawione przez c. k. bank wiedeński asygnacje w brzęczącej monecie efektowała.

To podanie do banku wiedeńskiego potrzeboby Jego Excellencyi panu Namiestnikowi z tą prozbą przedłożyć, ażeby wniosek Izby bankowi narodowemu łaskawie przedstawił i w interesie kraju także u wys. ministerium poparł.

Wniosek prezesa jednogłośnie uchwalono.

8. Administracja kasy przedkłada zamknięcie rachunku co do dochodów i wydatków Izby na r. 1852 obok dokumentowanego rachunku.

Dochody wynosiły 2226 złr. 21 kr.
Wydatki wynosiły 1810 " — "

Reszty pozostało więc w kasie z r. 1852 . 416 złr. 12 kr.

Wydatki są w zestawieniu z budżetem za r. 1852 pr. 2045 o 244 złr. 51 kr. mniejsze, a oprócz tego w tym peryodzie rachunkowym jeszcze 159 złr. z 1851. roku Lwowskiej kasie miejskiej zwrócono.

9. Rachunki te wys. ministerium handlu stósownie do §. 39. ustawy dla Izby przedłożyć należy.

Ponieważ gotówka Izby tymczasem na 160 złr. 37 kr. zmniejszyła się, i już w przyszłym miesiącu zostanie wyczerpniętą, poczem największy ambaras dla Izby a nawet ze szkodą służby nastąpić może, przeto Izba uchwała na wniosek Administracji kasy prosić wys. ministerium, ażeby jej na rachunek wpływających składek wyborców zaliczkę 1000 złr. z kasy głównej wydano.

Ludwik Lens, sekretarz.

Zwracaliśmy już uwagę na to, że karne prawodawstwo Austrii ochrania obce państwa uznające zasadę wzajemności od rewolucyjnych i podburzających zamachów knowanych na terytorium austriackim. Za tym chwalebny przykładem odpowiadającym zupełnie duchowi cywilizacji poszły teraz także księstwa Parmy i Modeny. Obadwa te księstwa uzupełniły w tym względzie swoje prawne urządzenia, obadwa uznają potrzebę i obowiązek, który nakazuje państwom ochraniać się wzajemnie od zbrodniczych zamachów nieprawnej partii rewolucyjnej, obadwa hołdują tej prawdzie, że bezpieczeństwo społecznego porządku i wszelkich instytucji publicznych

osiągnąć się da tylko przez stałe i ściśle współdziałanie wszystkich rządów przejętych ważnością swego wzniesłego powołania. Księstwo Parma zaprowadziło u siebie już dawniej potrzebne w tym względzie urządzenia. Modena poszła w najnowszych czasach za tym przykładem, a książęcy dekret wydany dnia 22. marca r. b. postanawia, że zbrodnie przeciw bezpieczeństwu państw zaprzyjaźnionych i uznających zasadę wzajemności najsurowiej mają być karane, a do ich osądzenia mianowana być ma osobna komisya.

Zarazem dowiadujemy się z obydwóch księstw, że zamyślają przystąpić do austriacko-pruskiego traktatu handlowego z dnia 19. lutego r. b. Równie dla Niemiec jak i dla Austrii wielka ma wartość przyłączenie się dwóch tak błogosławionych od natury terytoriów liczących razem więcej niż milion ludności, która będąc na wysokim stopniu kultury ożywia nadzwyczajnie handel przez wymianę swoich ziemiopłodów za wyroby przemysłu.

Ponieważ państwa książęce przez system zjednoczenia celnego już są połączone z Austrią, uważają przeto rząd austriacki za naturalnego pośrednika we wszystkich układach i usiłowaniach, które służyć mają do rozszerzenia i ustalenia wielkiego celnego i handlowego kompleksu, do którego się rzeczony księstwa przyłączyły, upatrując w tem słuszną gwarancję pomyślnego rozwoju. Księstwa Parma i Modena niezapoznały wielkich korzyści wynikających z rzeczony traktatu handlowego, uznały, że zasada austriackiej polityki handlowej, dążąca do jak najściślejszego połączenia równych sił i interesów, także i w tym traktacie służyła za główną podstawę.

(Lit. kor. austr.)

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Praga, 24. marca. Na ostatnim posiedzeniu kolegium deputowanych miejskich uchwalono na wniosek rady miejskiej nadać prawo honorowego obywatelstwa wielce zasłużonemu dla Austrii hrabiemu *O'Donnel* i obywatelowi *Ettenreich*, równie jak zasłużonemu popieraniem Praskich instytutów dobroczynności, opatowi w Strahowie, Przewielebnemu Jmćks. Hieronimowi *Zeidler*. Przyjęto także propozycję sprawić dla sali posiedzeń w ratuszu wizerunek Jego c. k. Apostolskiej Mości w wielkości naturalnej i wyrzeczono życzenie, ażeby miejska rada kazała krajowemu artyście odmalować ten wizerunek. Również i dalsza propozycja, ażeby na budowę projektowanego monumentalnego kościoła w Wiedniu złożyć kwotę 5000 złr. w pięciu rocznych ratach, otrzymała zupełne potwierdzenie. (W. Z.)

Medyolan, 22. marca. *G. di Mil.* pisze z Mantuy z dnia 20go: „Ludność Mantuańska unosiła się wczoraj wieczór z radości. Łaska Monarchy uchyliła surowość prawa; wszyscy bez wyjątku tak mieszkańcy pałaców jak i domków ubogich starali się przyczynić z swojej strony do świetnej iluminacji i tym sposobem okazać uczucia wdzięczności. Mimo deszczu ustawicznego przeciągały tłumy ludności wszelkiego stanu ulicami; bandy wojskowe i muzyka miejska przygrywały wesoło i gromadziły około siebie osoby tak z wojskowego jako i cywilnego stanu.

Światło w oknach, rzesiste oświetlenie herbów miejskich z cesarskim u wierzchu orłem, i pochodnie w ręku mieszkańców miasta rzuciły jasny blask na ulice i place miejskie.

Wiwaty dla J. c. k. apost. Mości i J. Ex. Fm. hrabi Radetzkiego ciągle się ponawiały, i brzmiały najgłośniej przed pomieszkaniem J. Ex. komendanta twierdzy, tudzież księdza biskupa, delegata prowincyi i podesty. Podczas odegrania hymnu narodowego w tych miejscach, rozlegały się okrzyki powszechnej radości.

Zgromadzonej przed pałacem księdza biskupa ludności błogosławił prałat ten czeigodny, miawszy wprzód w obecności delegatów i obydwóch reprezentantów municypalności przemowę, i wyraziwszy w niej uczucia życzliwości dla ukochanego Monarchy. Mimo słoty słuchali wszyscy mowy jego z głową odkrytą a po udzielonem błogosławieństwie zawołano jednogłośnie: Daj to Panie Wszchemoency!

Rozmaite wiadomości.

— W drukarni prazkiej u Bogumiła Haase wyszło teraz dzieło dla literatury sławiańskiej oddawna już pożądane. Napisał je bibliotekarz Szafarik po czesku, i wydał pod tytułem: *Zabytki gągolicznego piśmiennictwa (Pamiatky hláholického písemnictvi)*. Przeszło od pół wieku nie wydawano książek czcionkami gągoliczkiemi, a nadto nie miano żadnych środków pomocnych do nauczania się pisma i obeznania się z literaturą gągoliczką. (Pisma gągolicznego używają jak wiadomo Sławianie katolicy w Istrii, Kroacyi, Dalmacyi i na wyspach przyległych; pismo to jest oddawne, różni się zupełnie od kirylicy, a Sławianie pomienieni odprawiają nabożeństwo swoje w języku sławiańskim, na co od papieża mają wyraźne i osobne pozwolenie). Dzieło Szafarika zawiera zresztą więcej, niż tytuł wskazuje, a mianowicie wstęp historyczno-krytyczny, w którym autor wykazuje początek, rozszerzenie się i losy pisma i literatury gągoliczkiej, i daje sumaryczny przegląd rękopismów i druków gągoliczkich. Następują gramatyczne i paleograficzne reguły czytania skoropisu i druków, a wkońcu znajdują się rozmaite wyjątki z ksiąg gągoliczkich, sięgające wieku 16go. Czcionki odlano umyślnie i we-

dług najdawniejszych wzorów pisma gągoliczkiego, a całe dzieło wydano jak najzdobniej.

— Jak zmienne w tym roku powietrze, piszą z Pesztu: Dnia 17go marca świeciło zrana słońce i była cisza w powietrzu, później zebrały się chmury i grzmiało, dalej puścił się deszcz, a nieco później padał grad i nad wieczorem śnieg, przed północą zaś zerwał się ostry wiat i marzło.

— Konzul francuski w Mossul, p. Place, zajmuje się według doniesień ciągłym w *Yersabad* poszukiwaniem i odkopywaniem *starożytności asyryjskich*. Niedawno odkrył kolumnadę podwójnego rzędu i wielką szerokiemi płytami kamiennymi wyłożoną terasę. Poza temi słupami kazał p. Place otworzyć przekopy i odkryto mur 5 stóp wysoki, 21 długi, wyłożony całkiem cegłami malowanymi lub emalią dobrze zachowaną. Malowidła przedstawiają ludzi, zwierzęta, rośliny, i jest-to pierwszy, zupełny, na gruncie zachowany wzór *malarstwa asyryjskiego*. Stanowi oraz dowód przekonywujący, na jaki właściwie użytek szły cegły emaliowane, zuachodzone w tak

Zrana tego dnia ułaskawiono 43 osób, które zaraz po uwolnieniu udały się do władz przynależnych z oświadczeniem najgłębszej wdzięczności i niezachwianej na przyszłość wierności swojej dla wspaniałomyślnego Monarchy.

Nigdy przedtem nie było w Mantuy takiej radości, takiego zapału!

Tryest, 24. marca. Dzienniki tutejsze nie donoszą w sprawie tureckiej nic nowego nad to, co już z telegraficznych depešy wiadomo. Gazeta Tryestyńska pisze: Porta starać się będzie zapewne wszelkimi siłami załatwić w dobry sposób nieporozumienia zachodzące z Rosją. W Konstantynopolu są wszyscy za zgodę i spokój. Ztemwszystkiem jednak zbroją się ciągle w Odesie; z Petersburga nadchodzą tam ustawiczne depešy, a pod rozkazami jenerała Lüders zbiera się trzy korpusów armii w południowych stronach Rosji. Stosunki handlowe w Odesie bardzo zwolniały. Dnia 12. marca dopuściło się stronnictwo Ormianów katolickich zaburzeń w trzech kościołach a to z przyczyny niemiłego mu wyboru nowego patriarchy. (Abbl. W. Z.)

(Kurs wiedeński z 30. marca.)

Obligacje d'ugu państwa 5% —; 4½% 85⁹/₁₆; 4% —; 4⁰/₈ z r. 1850. 91¹/₂; wylosowane 3% —; 2½% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 146⁷/₈. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1407. Akcje kolei półn. 2365. Głognickiej kolei żelaznej 768³/₄. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 765. Lloyd 632¹/₂. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Ameryka.

(Nominacje ministrów.)

Nowy-York, 9. marca. Według listów z Wasyngtonu potwierdził senat następujące nominacje ministrów: Wilh. L. Marcy, sekretarzem stanu; James Guthrie, kanclerzem skarbu; Rob. Mc. Clelland, ministrem spraw wewnętrznych; Jefferson Davies, ministrem wojny; James C. Dobbin, ministrem marynarki, a James Campbell, ministrem poczty. (W. Z.)

Portugalia.

(Sprawy izby deputowanych.)

Lizbona, 12. marca. Minister finansów, pan Fontes, przedłożył izbie deputowanych projekt do ustawy względem zniesienia monopolu tytoniu, tabaki i mydła, i względem pozwolenia uprawiania tytoniu w Madeira i innych wyspach portugalskich. Rozporządzenia te mają być zaprowadzone za przyzwoleniem terażniejszych dzierżawców, jednak szczegóły jeszcze nie są wiadome. Adres odpowiedzi na mowę od tronu w izbie deputowanych był jednogłośnie wotowany. Niechcąc izby parów przeciw potwierdzeniu rozporządzeń dyrektoryalnych przedsięwziął rząd pokonać nominacją dwudziestu nowych parów. Tymczasem w izbie parów toczyła się jeszcze dyskusja nad adresem odpowiedzi na mowę od tronu. (W. Z.)

Hiszpania.

(Sprawozdanie komisji senatu. — Izba deputowanych.)

Madryt, 15. marca. Wczoraj przedłożono sprawozdanie komisji senatu. Komisja oświadczyła się za tem, że jenerał Narvaez miał zupełne prawo żądając, ażeby był sądzony od senatu jako jedynie kompetencyjnego trybunału. Dlatego większość proponuje, ażeby jenerał był uwolniony od wszelkiej winy i żeby mu pozwolono powrócić do Hiszpanii, kiedy się mu podobać będzie. Mniejszość komisji była innego mniemania, panowie Pezuela i Sanz dali osobne zdanie, w którym się oświadcza za prawnością wydanych przeciw marszałkowi rozporządzeń, gdyż wojskowy regulamin pozostawia rządowi do woli użyć marszałka według swego upodobania. Jenerał Cordova zgadza się wprawdzie z większością komisji w tem, że senat jest powołany do decydowania, przyznaje jednak, że żadna osoba wojskowa, chociaż będąca na wysokim stanowisku, nie jest uprawniona poruczoną sobie misję odrzucić. Sądzą tu powszechnie, że cała opozycja senatu przyłączy się do propozycji większości ko-

wielkiej ilości w odkopaliskach Niniwy i Babilonu i stwierdza przytem opisy pałaców assyryjskich i malowideł tamtejszych znajdujące się w dziełach Ktesiasza i Diodora.

Pomieniony konsul francuski odgrzebał także i jedyną potąd znaną statwę assyryjską w niczem nie uszkodzoną; jest ona z takiego samego marmuru co i wynalezione dawniej już płasko-rzeźby, wysoka 4½ stóp, i przedstawia figurę z flaszką w ręku.

— Dzienniki z *Hagi* ogłaszają konkurs z wezwaniem tak krajowych jako i zagranicznych artystów do przesłania planów dla wybudowania gmachu w Hadze, przeznaczonego na miejsce zabaw publicznych i prywatnych zgromadzeń. Budynek ten obejmować ma salę koncertową, w której oprócz orkiestry zmieściłby się mogło 1600 osób, dalej salony potrzebne, salę poboczną, bufety, przedpokoje itp. i kąpiele z 14 do 20 oddziałów złożone. Nagroda za dwa najlepsze plany wynosi 600 i 200 złr. Termin przesłania planów upływa z 15. czerwea r. b.

— Dr. *Stieber* dyrektor policji w Berlinie napisał wspólnie z drem. *Wermuth* dyrektorem policji w Hanowerze dzieło pod tytułem: „Dzieje spisków komunistycznych wieku dziewiętnastego“.

misji, chociaż o ostatecznym rezultacie niemożna jeszcze nic stanowczego wyrzec, gdyż w najnowszym czasie mianował gabinet nowych senatorów, którzy stosunek partyi znacznie zmieniają. — Izba deputowanych aż po stanowczem ukonstytuowaniu się, które potąd nienastąpiło, zajęmie się dekretem o druku i propozycją, którą przeciw poprzedniemu gabinetowi przedłożono. (P. Z.)

(Izba deputowanych. — Oczekiwane reformy konstytucyjne.)

Madryt, 18. marca. Izba deputowanych ukonstytuowała się dzisiaj stanowczo. Pana Martinez de la Rosa wybrano powtórnie prezydentem. Dwóch jednak kandydatów ministeryalnych na wiceprezydentów nie utrzymało się przy wyborach. — Spodziewają się, że gabinet wkrótce już przedłoży swe reformy konstytucyjne. Przedewszystkiem wyglądają rewizji ustawy wyborczej, nowej organizacji krajowej i zmiany regulaminu Izb. (P. Z.)

Anglia.

(Sprawy izby wyższej.)

Londyn, 19. marca. Na ostatniem posiedzeniu izby wyższej przedłożył Lord *Monteagle* petycję z Australii, w której wyrażono obawę, że anglikańscy biskupi przywłaszczają sobie za wielkie prawa, nie uznają supremacji Jej Mości królowej i prawa osób świeckich względem głosowania wraz z duchowieństwem w synodach. Arcybiskup z *Canterbury* i minister kolonii książę *Newcastle* bronia biskupów przeciw temu obwinieniu, jakoby nieuznawali supremacji królowej, i przyrzekają przedłożyć propozycje dla uregulowania kościelnych stosunków w koloniach. Biskup z *Exeter* korzysta z tej sposobności i wyraża swe zdanie o supremacji królowej! namieniona supremacja zasadza się jedynie na artykułach anglikańskiego kościoła i na kanonach z roku 1603. Mówią wprawdzie, że ją lordowie uznają, gdy złożą „przysięgę supremacji;“ ale w tej przysiędze zaprzecza się tylko supremacji papieża, a niepotwierdza się supremacji królowej; dlatego tę przysięgę składają także członkowie szkieckiego kościoła, który nieuznaje supremacji królowej. Na synod, w którymby duchowni i świeccy byli równo uprawnieni, nie można pozwolić. Lord kanclerz występuje naprzeciw oświadczeniu biskupa z tą uwagą, że supremacja królowej nie zasadza się na artykułach kościoła, lecz na ustawie kraju, na co biskup odpowiada, że jedynym poważnym dokumentem, który w sprawach duchownych wyraża supremację królowej, są artykuły i kanony kościoła; prawda, że według powszechnego prawa przysługują królowej supremacja nad wszystkimi sprawami i osobami, ale nie więcej nad duchownymi, jak nad świeckimi osobami i sprawami. (Wien. Ztg.)

Francya.

(Doniesienia o kwestyi tureckiej. — Wydalanie legitymistów z korporacji departamentowych i gminnych. — Książę Paduy. — Ułaskawienie. — Przygotowanie do koronacji Cesarza w kościele Notre-Dame. — Sprawy rady stanu.)

Paryż, 23. marca. Dzienniki *Union* i *Assemblée nationale* zawierają nowsze doniesienia o kwestyi tureckiej. „Zapewniają nas — mówi *Union* w dopisku — że turecki poseł otrzymał dziś (22.) na Belgrad najnowsze z Konstantynopola depešy. Sułtan miał przyjąć warunki księcia *Meżykowa*.“

— *Wydalanie legitymistów* z korporacji departamentowych i gminnych za odmówienie przysięgi trwa jeszcze ciągle. Między tymi wymieniają hrabię *Lyle-Tairanne*, jeneralnego radcę w Var, margrabie *Tayolle*, radcę gminy w Dordogne, tudzież panów *de l'Etoile* i *Combana*, dwóch radców komunalnych.

— Zmarły książę Paduy był kuzynem matki Cesarza i Ludwika Napoleona, ojca Napoleona III., i równie jak familia Bonaparte, z Korsyki. Namieniony książę został w roku 1798 kapitanem. Pod Jaffa był ranny, a pod Saint Jean d'Acre jako nieżywy na bojowisku pozostawiony. Na bojowisku pod Friedland mianował go Napoleon jenerałem brygady, po bitwie pod Esslingen został księ-

Pismo to, którego osnowa wzięta z aktów spisanych w sprawie komunistów w Kolonii i z innych śledztw policyjnych, zestawia jasne dowody, że prawie wszystkie spiski polityczne w nowszych czasach, a mianowicie począwszy od wiadomych knozań demagogicznych aż do kolońskiego procesu, należą do jednego systemu, kierowanego szczególnie z Paryża, Szwajcaryi i z Londynu. Pomieniona książka zawierająca oraz i zbiór dokumentów, nie będzie sprzedawana, lecz przeznaczona jest tylko do urzędowego użytku władz wszystkich państw do związku niemieckiego należących.

Osobliwsze zbliżenie losów dwojga ludzi. — W Belatre, głównem mieście kantonu tegoż nazwiska, rodzi się dwoje dziewcząt tego samego dnia, wychodzą równocześnie za mąż, równocześnie matkami zostają. W niewielkiem mieście znajomość łatwa. Ztąd urosła przyjaźń pomiędzy nimi, i razem też poszły do wyvodu. — Za powrotem z kościoła rzekły do siebie: „Być może, że i razem pomrzemy!“ Jakoż sprawdziło się. Wkrótce jedna z przyjaciółek umiera, a druga na odgłos dzwonu słysząc o śmierci swej przyjaciółki pada bez zmysłów i tegoż jeszcze dnia kona. Razem też i zwłoki złożono. To donosi kronika Wiedeńska.

ciem Paduy, a później generałem dywizji. Znajdował się także w bitwach pod Bautzen i Lützen, bronił Lipska, i miał czynny udział w wyprawie we Francji.

— Cesarz uwolnił znowu 41 skompromitowanych grafników. Znajduje się między nimi kilka osób z średniej klasy, ale nie ma żadnej znakomitej osoby politycznej.

— Jak zapewniają, będzie kościół *Notre-Dame* zamknięty zaraz po świętach Wielkanocnych, gdyż natychmiast rozpoczną się przygotowania do koronacji Cesarza. Podczas tych robót będzie się nabożeństwo w wielkiej zakrystyi odprawiać.

— Główne sprawy, które *radzie stanu* przedłożono pod obrady, są następujące: Projekta o zakazie i składzie *sądu przysięgłych* i dwie propozycje, w których dla wdowy po marszałku *Excelman* i dla wdowy po marszałku *Oudinot* zażądano 12,000 franków pensyi rocznej, tytułem wynagrodzenia za położone przez tych marszałków zasługi. (P. Z.)

(Obóz pod St. Omer. — Hrabina Montijo do Madrytu.)

Paryż, 21. marca. Jak słyhać, będzie pod St. Omer obóz założony. Wojsko skoncentruje się w nim już w miesiącu kwietniu i spędzi tam całą piękną porę roku. Obóz będzie się składać z 3ch pułków piechoty, jednego pułku konnicy, jednej baterii artylerji i jednej kompanii korpusu inżynierów, w ogóle z 6000 do 6500 ludzi i 6 do 800 koni.

— Hrabina de *Montijo*, matka Cesarzowej, opuściwszy wczoraj Paryż w drodze do Madrytu, przejeżdżała już wczoraj przez Orleans. Towarzyszy jej liczna świta. (P. Z.)

Szwajcarya.

(Sprawy wojskowe. — Układy z Papieżem. — Amnestya.)

Berna, 19. marca. Dziś rano panowało tu wielkie przerażenie, albowiem dziennik, czytany prawie w każdym domu, przyniósł wiadomość, że rada federacyjna uchwaliła wczoraj wieczór 4 głosami przeciw 3 powołać pod broń 40.000 nowego zaciągu, a 20.000 rezerwy. Wiadomość ta zdawała się być prawdziwą w dzienniku, który zresztą w przyjmowaniu politycznych wiadomości jest bardzo przezorny i reprezentuje zdanie patrycyszów, dlatego też powszechnie dawano mu wiarę. Gazeta „*Bund*“ oświadcza jednak, że rada federacyjna wzięta wprawdzie pod rozwagę obecne położenie, ale nie uchwaliła nowego zaciągu wojska. Owszem stosunki zdają się przybierać pomyślniejszą postać, gdyż w Medyolanie obiegają wieści uspokajające, a jutro ma się znowu rozpocząć regularna jazda z Medyolanu do Camertata. — W dobrze zawiadomionych kołach mówią, że Król Neapolitański nalega na to, ażeby Szwajcarya dotrzymała kapitulacji względem rekrutowania wojska, w przeciwnym bowiem razie przedsięwzięcie stosowne środki przeciw mieszkającym w jego państwach Szwajcarom. — Papież miał oświadczyć radzie stanu Fryburga, że dotąd nie wejdzie z nią w układy, dopóki biskup Marilley nie będzie znowu instalowany i pokąd nie będą zniesione sprzeciwiające się religii i prawu kościelnemu ustawy. — Wielka rada Fryburga wydała dekret amnestyi, którym wygnanemu na sześć lat sędziemu Fournier i dziekanowi Aebi pozwolono do Fryburga powrócić.

Włochy.

(Ułaskawienie małżonków Madiai.)

Jego cesarzewicz. Mość Wielki Książę Toskanii ułaskawił małżonków Madiai i już wyjechali z kraju. Osądzenie namienionych małżonków było odpowiednie ustawom kraju, do którego należeli. — Było równie sprawiedliwe, jak wywołane czynami samych obżalowanych. Wielkie księstwo Toskanii słynie od dawna z wydoskonalonego ustawodawstwa. Znaczna liczba światłych rządów tamtejszych usiłuje od dawna pogodzić karne ustawodawstwo z wymaganiami czasu i z indywidualnymi potrzebami specjalnie katolickiego, włoskiego kraju. Owoc tych usiłowań znalazł w panującym teraz księciu Toskanii najgorliwszego obrońcę. A zatem nie są to dawne, barbarzyńskie od świata potępione ustawy, przeciw którym małżonkowie Madiai przekroczyli. Ustawy te są wyrazem żywotnych interesów państwa, a los małżonków Madiai był zasłużony według dostojnego brzmienia ustaw Toskanii.

Zupełna sprawiedliwość tego osądzenia niewstrzymała jednak Wielkiego Księcia od ogłoszenia z wrodzoną swemu domowi łagodnością aktu monarchicznej łaski wtedy, gdy nadeszła stosowna pora. (Abbl. W. Z.)

Montenegro.

(Wiadomości z nad granicy Czernogórskiej.)

Z nad granicy czernogórskiej piszą z 12go marca: Nizamy z wielką tylko trudnością zdołali uśmierzyć rokosz w Antiwari i Dibra. Turcy w Dibra dopuszczali się różnych gwałtów przeciw chrześcijańskiej ludności, która się nareszcie oburzyła i do broni porwała. Dopiero za nadejściem wojsk regularnych przytłumiono powstanie. — Wczoraj zawięto do Antiwari trzy tureckie okręty wojennych z 2000 żołnierzy, i wydano rozkaz wybudowania tam koszar dla 4000 wojskowych. Podczas rozruchów poległo 13 ludzi. (L. k. a.)

Persya.

(Ostatnie wiadomości z Persyi.)

Najnowsze numera Perskiej gazety rządowej zawierają wiadomości po dzień 2. stycznia b. r. Z Teheranu donoszą o proklamowaniu księcia Moajneddie Mirza następcą tronu i powitaniu go w tym charakterze przez ces. rosyjskiego posła. Z Isfahanu donoszą o pokonaniu i uwięzieniu huntuwiczego naczelnika Bachtiarów Ali Mohamed Chana, a z Jaz o przyłączeniu się kilku Baludszan-Chanów do królewskiego rządu. Oprócz tego zawiera gazeta rządowa obszernie sprawozdanie o dotychczasowych postępach nowo-założonej wszechniicy, przyczem z pochwałą wspomina o pożytecznym działaniu będących w perskiej służbie cesarsko-austriackich oficerów i innych nauczycieli. (W. Z.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 30. marca. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 19r.38k., żyta 15r.30k., jęczmienia 13r.3k., owsa 9r.24k., hreczki 14r., kartofli 9r. Cetnar siana kosztował 2r.46k., okotów 1r.41k. Sąg drzewa bukowego sprzedawano po 26r., sosnowego po 22r. w. w. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiiany.

(Ceny targowe w obwodzie Sandeckim.)

Sącz, 21go marca. W pierwszej połowie b. m. płacono na targach w Starym Sączu, Nowym Targu i Nowym Sączu w przecięciu za korzec pszenicy 9r.30k.—10r.26k.—10r.14k.; żyta 8r.45k.—8r.48k.—9r.10k.; jęczmienia 6r.12k.—6r.54k.—6r.30k.; owsa 3r.27k.—3r.18k.—3r.58k. hreczki 5r.36k.—0—3r.12k.; kukurudzy w Starym Sączu 8r.48k.; ziemniaków 3r.12k.—3r.6k.—3r.36k. Cetnar siana kosztował 1r.6k.—1r.—1r.12k.; wełny 22r.—32r.—80r.; nasienia koniczu 27r.—0—32r. Sąg drzewa twardego 4r.44k.—6r.—6r., miękkiego 3r.—3r.12k.—4r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 3³/₅k.—5¹/₅k.—3³/₅k. i garniec okowity po 2r.20k.—1r.54k.—2r. m. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 30. marca.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	2	5	6
Dukat cesarski " "	5	7	5	11
Pólimperyal zł. rosyjski " "	8	53	8	56
Rubel srebrny rosyjski " "	1	43 ¹ / ₂	1	44 ¹ / ₂
Talar pruski " "	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	17	1	18
Galicyskie listy zastawne za 100 złr. " "	91	40	92	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. marca 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	91	50
Przedano " " 100 po " "	—	—
Dawano " " za 100 " "	—	—
Żądano " " za 100 " "	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 30. marca.)

Amsterdam l. 2. m. 152¹/₂. Augsburg 109⁷/₈ l. uso. Frankfurt 109¹/₄ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 162¹/₄ l. 2. m. Liwurna 109 p. 2. m. Londyn 10.52. l. 3. m. Medyolan 109⁵/₈. Marsylja 130 l. Paryż 130 l. Bukareszt — Konstantynopol — Agio duk. ces. — Pożyczka z r. 1851 5⁹/₁₆ lit. A. — lit. B. — Pożyczka z roku 1852 93¹⁵/₁₆. Lomb. — Oblig. izdemn. 93.

Przyjechał do Lwowa.

Dnia 30. marca.

P. Strzelecki Krzysztof, z Piuchowa.

Wyjechał ze Lwowa.

Dnia 30. marca.

P. Perelli Agnell, c. k. inżynier cyrk., do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. marca.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrsn.	28 1 45	— 3°	+ 3°	zachodni,	bardzo pochm.
2 god. pop.	28 1 81	+ 3°	— 3°	cicho	" ☉
10 god. wie.	28 1 28	— 2°			pogoda

T E A T R.

Dziś: Opera niemiecka: „Prorok.“

Jutro: komedia polska: „Pan Jowialski.“